

«La paraula pot fer un món molt millor, però també molt pitjor»

Entrevista a Teresa Pous, de Llinars del Vallès, que presenta 'Pensar, dialogar i fer en una Catalunya millor', un llibre de converses amb Josep Maria Terricabres

Teresa Pous, escriptora de Llinars del Vallès Foto: Esteve Plantada

Teresa Pous (Llinars del Vallès, 1956) gaudeix de la conversa. Sap escoltar, sap interessar-se, sap fer-se propera i sap, també, parlar en la justa mesura i de manera apassionada. Així és, tota ella, amb aquesta passió per les paraules, pel coneixement, per la saviesa i per aprendre. Així ha estat des que va començar a formar-se, de menuda, a Granollers, "m'estimo molt aquesta ciutat", i així ha estat fins que es va decidir a escriure llibres. Propera i sensible, la Teresa gaudeix comunicant allò que ha après, i gaudeix aprenent de persones úniques. Potser per això s'ha especialitzat en els llibres de converses amb personalitats de gran relleu. El darrer d'aquests volums, la conversa que va mantenir amb el filòsof Josep Maria Terricabres, *Pensar, dialogar i fer en una Catalunya millor*, editada per Ara Llibres.

"En una conversa, les dues persones es troben per donar el millor de si mateixes. I mostren les parts fosques i les lluminoses". D'aquella connexió del millor de cadascú, neix un petit tresor per oferir als altres. "Per això m'apassionen els llibres de converses. Jo sé que la persona que parla, malgrat les ombres que pugui tenir, voldrà donar el millor de si. A tots ens agrada ser el màxim d'intel·ligents, el màxim de bones persones, etc". Tot allò que no som, o som en part. "Durant molts anys jo volia fer novel·les, en tinc dues publicades i en tinc moltes al calaix. Però no podia dedicar-m'hi de ple. En canvi, els llibres de converses, tot i que són molt intensos en el moment en el qual els fas, són més tranquils i m'han permès que m'hi dediqués més".

Savis i converses: Ballarin, Broggi, Terricabres

Dedicació i passió són vitals per tal de dedicar-se a la feina d'escriure. Així ho entoma la Teresa. "Cada llibre és un gran tresor i un regal immens. Tots tenen una dinàmica diferent, però parteixen d'un lloc comú". El primer és la documentació, un procés exhaustiu que ha de permetre conèixer, des de la distància, la persona que has d'entrevistar. "Recordo la primera conversa publicada, amb Mossèn Ballarin. Ell és un gran desconegut, un personatge fascinant que m'agradaria reivindicar, totalment Renaixentista. El seu millor llibre és *Francesco*, en italià, l'estudi de la vida de Sant Francesc. Mossèn Tronxo el va fer popular, però també li ha fet una certa injustícia, ja que té reflexions literàries d'una bellesa increïble i d'una gran alçada que ha passat desapercebudes del tot".

De Mossèn Ballarin a Moisès Broggi. "M'interessa molt parlar amb savis". De formació filosòfica, la Teresa Pous va tenir la sort de formar-se envoltada de grans mestres. "Vaig conèixer Emilio Lledó, que va ser la taula de salvació de molts estudiants en una època d'ensenyament mediocre. Vaig coincidir també amb Jordi Sabater Pi, amb qui vaig treballar". Després també va poder unir la literatura amb tot això gràcies al professor José Maria Valverde, fent una tesina de llicenciatura que unia ciència, filosofia i literatura, en una anàlisi del poema *Primero sueño*, de Sor Juana Inés de la Cruz, "l'únic que ella va dir que salvaria".

I d'un referent com Moisès Broggi, "a qui tinc una estima molt i molt especial", a un altre com Josep Maria Terricabres. "Ens vam conèixer al PEN Català i vaig començar a descobrir els seus treballs, interessantíssims". Pensament de connexió amb els altres i la feina a nivell europeu, entre molts més. "D'ell em va fascinar la feina que va fer pel català i les llengües minoritàries. Gràcies a ell hi ha hagut una empenta molt gran pels drets de les llengües desfavorides".

El diàleg com a motor de la societat

Del llibre de converses amb Terricabres, Teresa Pous vol destacar-ne dos punts. "El primer, cabdal, la importància del diàleg. Recordo quan, en una de les sessions, vam recordar Sòcrates. A través del diàleg cadascú pot arribar a evolucionar mentalment. Si no, es tanca en un autisme personal i a tots en cal arribar més enllà dels propis raonaments. En un diàleg no es tracta de convèncer l'altre, es tracta de ser dúctil i ferm alhora, d'entendre i raonar". Una situació que ens remet al moment actual, on el motor de la conversa és el monòleg. "Ara estem molt malament, el diàleg no existeix". Però no cal donar la culpa als altres. "Gandhi deia que cal començar per tu el canvi que vols. Hem de fer un exercici d'introspecció per poder millorar".

"Un passatge de la *Bhagavad-guitá* ja ho diu: «Si fas mal als altres et fas mal a tu amteix». En el terreny polític, si no parlem, si no dialoguem, estem fent un mal molt gran al país". I la societat no pot permetre això. "Si no comencem a pensar que quan parlem generem conseqüències -com ara la violència-, anem malament. Tinc clar que la paraula pot fer un món molt millor, però també molt pijtor".

Converses, novel·les i filosofia

Teresa Pous també ha publicat dues novel·les. Amb la primera, *La cançó dels deportats* (Empúries) va guanyar el Premi Marian Vayreda 2006. Amb la segona, *El metge d'Atenes* (Editorial Moll), el premi Ciutat de Palma 2011. "Aquesta segona novel·la me l'estimo molt. Hi ha un aforisme d'Hipòcrates que diu «la vida és breu, l'ocasió és fugissera, l'experiment és arriscat, el judici és difícil, l'Art és llarga». Me'l vaig fer meu i vaig transformar cadascuna d'aquestes frases en un títol de capítol". Assegura, amb la passió que demostra en tota la conversa, que és una novel·la "filosòfica, molt actual, històrica", i una reflexió sobre el que és jutjar els altres.

Si voleu jutjar-la, caldrà que llegiu tota aquesta obra que la Teresa Pous porta uns anys escampant arreu. Lletres per pensar, mots per ser millors. Llibres que bateguen, com la seva autora, que vol ajudar a transmetre una mica de saviesa i de coneixement. I així hem pogut parlar d'un món que és una passió, el de les lletres, però també hem pogut parlar de la saviesa que hauria de fer-lo bellugar. Amb el convenciment que cal portar la filosofia a la pràctica de cada dia, tal com diu Lou Marinoff.